

de alta, a trimis lui Macedonschi deocamdată 1.500 de arnăuți, supt pretext de ajutor și întărire pentru Tudor, poruncindu-i însă în secret să privegheze toate pasurile lui. Tudor a răspuns grecilor (adică Eteriei), să n-aibă nici o frică, că așa îl povățuiește pe el politica țării lui »¹.

Se poate observa că mișcarea din Țara Românească a avut de la început la bază o altă contradicție principală decât aceea care a generat Eterea. Este deci cu neputință să primim teza că răscoala condusă de Tudor se integrează Eteriei, și nici pe aceea, a lui Vîrtosu, că între cele două mișcări s-ar fi căscat din capul locului o prăpastie. Contradicția dintre ele nu este deocamdată antagonică, chiar dacă eteriștii, pierzându-și încrederea în Tudor, voiau să-l înlocuiască. Realitatea este că Vladimirescu nu s-a dezis, prin proclamația de la Padeș, de acordurile anterioare, căci el, crezînd că războiul ruso-turc era pe punctul de a se produce, cum reieșea din întreaga acțiune a Eteriei, a limitat lupta socială, în vederea alierii boierilor patrioți la mișcarea națională, căreia chiar ei i-au dat impuls. În mod inevitabil, lupta de eliberare trebuia să modereze conflictele interne, de clasă; prin urmare, invinuirea adusă lui Tudor că i-ar fi lipsit fermitatea în lupta cu boierii pornește dintr-o neclaritate ideologică. *Actele emanate de la conducătorul mișcării și acțiunile lui conțin în primul rînd scopul social, dar lasă în subsidiar posibilitatea unei schimbări a direcției de atac, puțința unirii cu boierii, reclamată de lupta cu turcii.* Declarația de la Oteteliș, în care se acordă prioritate eliberării naționale, a fost făcută la începutul lunii martie, cînd operațiunile militare efectuate în Moldova de Al. Ipsilanti (general în armata rusă și aghiotant al împăratului Alexandru), păreau a indica iminența războiului ruso-turc. De aceea Tudor spune, în cuvîntarea sa, că « se așteaptă și marea putere a Rusiei care se află la Prut ».

S-a văzut însă curînd că pornirea eteriștilor era « oarbă », (E. Vîrtosu), pentru că în urma lor nu venea armata rusă, cum pretinseseră ei. *Condițiile luptei comune, antiotomane, nerealizîndu-se, mișcarea din Țara Românească va rămîne preponderent socială, iar fuziunea între ea și Eterea se va dovedi imposibilă.* V. A. Urechia gîndea dialectic, adică în conformitate cu adevărul istoric, cînd ierarhiza laturile răscoalei conduse de Tudor, spunînd că ea « este mai puțin națională, decît socială »².

La două luni după izbucnirea răscoalei, cînd ocupă Bucureștiul (21 martie), Tudor se așteaptă tot mai puțin la intervenția militară a Rusiei, în favoarea luptei antiotomane a popoarelor balcanice, pentru că aflase despre dezaprobarea mișcării sale și a Eteriei în congresul monarhilor de la Laibach. Ar urma de aici, simplificînd lucrurile, că el trebuia să se angajeze și mai hotărît pe singura direcție de luptă ce rămînea posibilă: să treacă la îndeplinirea programului anunțat la Padeș, ușurînd situația țărănimii și lovind proprietatea feudală. A-i cere însă să fi făcut aceasta este a nesocoti condițiile istorice. Nici o altă conducere revoluționară n-ar fi putut acționa altfel, atunci, decît stabilind drept sarcină imediată menținerea puterii și apărarea țării de invazie.

Era epoca post-napoleoniană, cînd forțele feudale ale Europei se uniseră într-o alianță, denumită « sfință », ca să se apere de spiritul Revoluției franceze, ce răscolise continentul. În 1821, Austria, în numele Sfintei Alianțe, a reprimat sîngeros mișcarea revoluționară din Italia. În împrejurările de atunci, cînd

¹ N. Iorga, *Izvoarele contemporane* ..., p. 236.

² V. A. Urechia, *Istoria Romînilor*, tom. XIII, Buc., 1901, p. 17.